

Utroskab?

- Aldrig i livet. En umulig tanke. Selvfølgelig ville vi aldrig ende der hvor den ene var den anden utro – det ville jo være det samme som at ødelægge et godt ægteskab. Vi havde jo bekræftet over for Gud og mennesker, at vi ville være hinanden tro gennem hele livet. Så det var det jeg meldte ud til den der formastede sig til at stille så dumt et spørgsmål – blev egentligt lidt vred over spørgsmålet. Vores kærlighed til hinanden og vores erklærede troskab, ville selvfølgelig forhindre at det skete, uanset hvor meget vi blev udfordret.

Så hvorfor skete det alligevel – det som aldrig ville ske? - det som aldrig måtte ske? Tja – forklaringerne er mange – men tænker jeg efter, så er alle forklaringer vist bortforklaringer – og det lindrer alligevel ikke på den dårlige samvittighed.

Den anonyme.

Kun 2%

Undersøgelser, både i Danmark og USA påstår, at tre ud af fire ægtepar er hinanden utro mindst én gang i løbet af samlivet – men at kun 2 % synes det er i orden. Der er altså en skærende kontrast mellem det der praktiseres og det som anerkendes – så det må nødvendigvis efterlade spørgsmålet: ”Men hvorfor sker det så alligevel?”

Skråsikker.

Når et par indgår ægteskab må begge være enige om, at utroskab ikke er en mulighed – ellers er det hele tabt på forhånd. Det må imidlertid aldrig blive til skråsikkerhed – ”det sker måske for andre, men selvfølgelig aldrig for os.” Skråsikkerhed gør os blinde for de sider af os selv, som vi ikke umiddelbart har kontakt til. Og der er mange sider om os selv som er forholdsvis ukendte og som kan føre os ud i forskelligt som vi ville have forsvoret aldrig kunne finde sted. Mange kender til magtesløsheds reaktioner i konfliktfyldte situationer, som de skammer sig over, når det er overstået – barnlige reaktioner, ville mange kalde det – hensynsløshed og egoistisk, ville andre udtrykke det. Det skete trods egen modstand på at det kunne ske. Vi rummer mange sider, som først kommer til udtryk, når vi presses af en eller anden grund. Dengang ”Estonia” sank, var der efterfølgende mennesker som skamfuldt måtte bekende, at de havde slået mennesker over fingrene, da de forsøgt at kravle op i den redningsbåd de selv sad i, af angst for at kæntre. Skråsikkerhed skal derfor afløses af sikkerhed – vi vil ikke være hinanden utro og vil være opmærksom på at efterleve den beslutning.

Skabt med behov

Når vi bliver gift, styrkes vores selvværd, via den andens kærlighed. At der nu er et menneske for hvem vi er den vigtigste, er livsbekræftende på alle måder. Det er et behov, som vi er skabt med – tænker det er det Gud bruger som ”landingsplads,” når vi møder hans kærlighed. Vi må ikke fornægte det behov, ved at kalde det egoistisk eller selvoptagethed. Behovet ses tydeligt fra barndommen af og forsvinder aldrig. Et barn der får, det behov opfyldt føler sig værdifuld - og derved skabes et godt selvværd. Får det ikke behovet opfyldt, finder barnet på noget, for at gøre sig betydningsfuld. Der er imidlertid stor forskel på at være værdifuld og betydningsfuld. Det første er jeg skabt til, det andet gør jeg mig fortjent til. Ægteskabet opfylder i udgangspunktet behovet for at være værdifuld – og bliver dette behov opfyldt, er det en utænklig tanke at være hinanden utro.

Ikke opfyldt behov

Med årene kommer der imidlertid elementer ind i vores ægteskab, som udfordrer dette behov, så vi risikerer ikke at få det opfyldt. Det kunne være jobbet, som kom til at fylde rigtig meget, fordi det var spændende, kunne tilbyde gode kollegaer og mulighed for at stige i graderne - og få mere i løn. Et sådant job vil let skabe en følelse af at være betydningsfuld – og det tiltaler os så meget, så vi automatisk går efter det.

Et andet element kunne være børnene. Børn kræver vores opmærksomhed, for at kunne overleve og vi vil gøre alt for at de skal have en rigtig god tilværelse. Når vi tager os af børnene, føler vi os betydningsfulde, når vi ser at børnene trives.

Disse to udfordringer har ofte den konsekvens, at vi erstatter værdifuldhed med betydningsfuldhed. Det er ikke et bevidst valg – sådan blev det bare.

Det kunne også være meget andet, der kunne give os følelsen af at være betydningsfuld – venner, hobby, frivilligt arbejde i kirken oma. For mange blev det vist lidt af hvert. Men resultatet blev at være betydningsfuld i stedet for værdifuld.

Opdages ikke.

Der kommer imidlertid ikke nødvendigvis nogen reaktion fra nogle af ægtefællerne.

Når værdifuld erstattes af betydningsfuld, følelse det som om at behovet bliver dækket. Begge ægtefæller er glade og føler tilfredshed med livet, hvorfor det fortsætter af den vej de er begyndt. Over tid bliver det sådan, at alt muligt andet prioriteres højere end samværet med ægtefællen – og det føles godt nok. Ikke som et bevidst tilvalg – det skete bare.

Men skjult inden i parret, vokser der en længsel, der stadig bliver større – en længsel efter at være værdifuld – efter igen at se ind i øjnene på sin ægtefælle og der opdage sin egen værdi. Men da livet har handlet om at være betydningsfuld og ikke værdifuld, kommer reaktionen som kritik af den anden, i stedet for en længselsfuld spørgen efter at blive set og føle sig værdifuld. Resultatet bliver ofte, at den ene kritiserer den anden for manglende medleven i dagliglivet og den anden trækker sig i overbevisning om, at ægtefællen nu er blevet alt for intolerant, krævende og umulig at stille tilfreds.

Længslen efter at føle sig værdifuld, bliver derved ikke stillet, men gjort større – og over tid, uudholdelig.

Utro.

Så pludselig er der en kollega, ven eller tilfældig bekendt, som træder ind på arenaen, som lige netop opfylder det behov som ikke er blevet tilgodeset gennem adskillige år. Det er som at blive genopdaget. Alle fortrædeligheder og besvær, forsvinder i euforien over igen at se ind i nogle øjne som forstår og skaber værdifølelse – nu mærkes livet igen som i fordums dage, da ægteskabet var nyt – og i det skær, fremstår dagligdagen derhjemme som en skærende kontrast af håbløshed, konflikt, trædemølle ikke forstået osv. Og tanken om at skulle leve det liv resten af livet, bliver uudholdelig.

Nu sker det ikke på én gang, men oftest lidt efter lidt. Ofte opdager personen ikke hvad der er ved at ske – blot at man længes efter igen at snakke med den anden, for det giver sådan en god følelse, så det derhjemme er lettere at holde ud. Men efterhånden opstår der en afhængighed af disse møder med den person der er ”så god til at lytte” – og sidstnævnte er netop bedraget, som får rigtig mange til at fortsætte med undskyldningen. ”Når jeg har det sted at læsse af, bliver jeg en bedre forældre og ægtefælle – kan bedre holde stresset ud, så derfor må det være i orden at fortsætte at mødes.”

Fordi det netop er et ”lytteforum,” og der ingen tanker er om utroskab, er der ingen af parterne der opdager hvad der er ved at ske – og pludselig endte det alligevel med utroskab.

Konklusion.

Men uanset forklaringerne, så kan utroskab ikke undskyldes. Begynder vi at mene, at der findes en undskyldning, er kampen tabt. En nok så lille undskyldning, baner nemlig vej for muligheden for at det kan ske. Det er rigtigt at der findes en forklaring – og det er rigtigt at det er en god forklaring – og det kan også godt være at magtesløsheden blev overvældende – men det er alligevel ikke godt nok. Vi må være ansvarlige.

Hvordan undgå utroskab?

Vi må erkende, at følelsen af at være værdifuld, spiller så afgørende en rolle, at den må tilgodeses. Vi må derfor indrette vores ægteskab således, at den følelse kan få plads og vælges til som det vigtigste – at ægtefællen vælges til som det vigtigste. Hverken arbejde, venner, kirken, børn eller andet, må komme

mellem os. Det betyder ikke, at så bliver det hele forsømt – tværtimod. Hvis ægtefæller vælger hinanden til som første prioritet, giver det glæde i livet, så der bliver mere overskud til børnene og alt det andet som kræves. Det er derfor en rigtig god investering at satse på ægteskabet som det vigtigste, så følelsen af at være værdifuld kan opretholdes og vokse – så bliver vi også væsentlig mindre afhængige af at skulle være betydningsfulde – og har så et godt middel mod utroskab.

Hilsen

Steen Palmqvist